

TALOUSARVIO 2025

SISÄLLYS

Pormestarin katsaus	2
Talousarvion tausta.....	3
Yleinen taloudellinen tilanne.....	4
Valtionosuuksien muutokset v. 2025	4
Tuloverojärjestelmän muutokset 2025	5
Kunnan nykytila ja kehitysnäkymät.....	6
Kunnan toimintaympäristö	6
Kunnan taloudellinen tila	6
Talouden oletettu kehitys v. 2026–2027	8
Talousarvion ja taloussuunnitelman perustelut	8
Kunnan henkilöstö.....	9
Kunnan strategia vuosille 2022–2025.....	10
Konserni.....	16
Honkainfra Oy	17
Kiinteistö Oy Puolangan Vuokratalot	18
Tuloslaskelmaosa 2025.....	19
Rahoituslaskelmaosa 2025	20
Käyttötalousosa.....	21
Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto käyttötaloudessa.....	21
Vaalit	21
Tarkastustoiminta	22
Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	23
Kunnanvaltuusto	23
Kunnanhallitus	24
Hallintopalvelut.....	25
Työllisyyspalvelut	26
Yhteistoiminta	28
Elinkeinopalvelut	29
Maaseutupalvelut.....	30
Ympäristöterveydenhuolto.....	31

Sivistystoimiala	32
Hallinto	33
Varhaiskasvatus.....	34
Peruskoulutus	35
Lukiokoulutus	36
Kansalaisopisto.....	37
Nuorisotyö.....	38
Liikunta	40
Kirjasto.....	41
Kulttuuri.....	42
Tekninen toimiala	43
Teknisten palveluiden hallinto	44
Lupa ja valvonta.....	44
Liikenneväylät ja yleiset alueet.....	45
Tilapalvelut.....	45
Siivouspalvelut	46
Maa- ja metsätilat.....	46
Vesi- ja lämpölaitokset ja muut myytävät palvelut.....	47
Kunnan varikko	47
Investointiosa	48
Investointien toteutuminen talousarviovuonna	49
Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto.....	50

Pormestarin katsaus

Vuoden 2025 talousarviossa näkyy merkittävämpänä muutoksena työllisyyspalvelujen siirtyminen kuntien vastuulle. Suunnittelukauden vuosien 2026 ja 2027 arviointi perustuu pitkälti vielä karkeisiin arvioihin tulevasta. Erityinen epävarmuus kohdistuu valtionosuuksiin tulevina vuosina, sillä valtionosuuksien perusteiden muuttaminen on selvittelyn alla. Tällä hetkellä arvioidaan valtionosuusuudistuksen toteutuvan vuonna 2027.

Vuoden 2025 osalta tulemme tekemään talousarvion, joka päättyy noin puolen miljoonan euron ylijäämään. Talousarviovuoden verotilitysten määrän ennustetaan olevan noin 5,16 miljoonaa euroa. Valtionosuuksien arvioidaan olevan noin 4,48 miljoonaa euroa.

Honkainfra Oy:n kehittämishankkeet jatkuvat sekä biokaasulaitoksen laajentamisen että energiapuuterminaalien valmistumisen myötä. Biokaasulaitoksen osalta seuraavan laajennusvaiheen hankerahoituspäätös on saatu ja toteutuminen etenee vuoden 2025 aikana. Toisen tytäryhtiön, KOY Puolangan Vuokratalojen osalta jatketaan talouden pitkän ajan suunnittelua oikean kokoisen sekä hyvätasoisen asuntokannan säilyttämiseksi. Ukrainan sodan seurauksena myös Puolangalle on tullut tilapäisen suojelun tarpeessa olevia ihmisiä, joiden kotoutumiseen varaudutaan edelleen talousarviovuonna.

Investointeja on talousarviovuonna edeltäviin vuosiin verrattuna merkittävästi vähemmän. Niissä keskitytään lähinnä kunnan verkostojen kunnostuksiin ja tarvittaviin pienimuotoisiin korjausinvestointeihin rakennuksissa. Ainoa isompi kunnan rakennustyömaa on bioterminaalihankkeen loppuun saattaminen. Kunnan tytäryhtiön Honkainfran tehtävänä on yhdessä kumppaniensa kanssa toteuttaa vajaan 20 miljoonan euron biokaasuinvestointi kesään 2026 mennessä.

Kokonaisuutena voidaan todeta, ettei vuoden 2025 osalta talousarvioon sisälly mitään erityisiä uhkatekijöitä kunnan talouden suhteen ja kunta kykenee suoriutumaan palvelutehtävästään vielä hyvin, joskin uhkat talouden suhteen tulevat kuitenkin jatkossa kasvamaan. Uusien tulonlähteiden hankinta onkin ensiarvoisen tärkeää ja tässä on oma merkityksensä myös tuulivoimahankkeiden etenemisellä. Työvoimapolkujen uudistukseen vuoden 2025 alusta olemme varautuneet siirtyvien työntekijöiden rekrytoinnin ja muiden työjärjestelyjen avulla. Todennäköisesti muutokset kuntalaisille ovat lähivuosina positiivisia, palvelujen tullessa lähemmäs työnhakijoita. Tehostuvat työvoimapolkumat tulevat auttamaan niin kuntalaisia kuin kunnankin talouden hoitoa. Oman uhkakuvansa sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta muodostaa hyvinvointialueen tiukka rahoitustilanne, joka tulee vaikuttamaan tulevaisuuden palvelurakenteeseen. Muilta osin kuntalaisten palvelut jatkuvat nykyisenkaltaisina koko ajan palvelujen laatua kehittäen.

Talousarviovuonna järjestetään kuntavaalit ja uudella valtuustolla tulee olemaan omat haasteensa kuntalaisten palvelujen kehittämisessä kiristyvässä taloustilanteessa. Toimivien kunnan palvelujen osalta suuri merkitys on osaavalla henkilöstöllä ja koko kunnan etua ajavien päättäjien toimilla.

Kuluvan vuoden osalta kiitos siitä, että olemme selvinneet näin hyvin, kuuluu päättäjille, jotka näkevät tulevaisuuden mahdollisuutena sekä ennen kaikkea henkilöstölle, joka on kyennyt tulokselliseen toimintaan muuttuvassa ympäristössä.

Harri Peltola

pormestari

Talousarvion tausta

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jonka hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Sen on toteutettava kuntastrategiaa ja turvattava kunnan edellytykset lakisääteisten tehtävien hoitamiseen.

Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja talouden hoidossa on noudatettava talousarviota ja siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarviossa toimialoille on osoitetut ulkoiset määrärahat ja ulkoiset tuloarviot ovat valtuustoon nähden sitovia, ettei toimialoille osoitettuja määrärahoja saa siirtää käyttötalousosan ja investointiosan välillä eikä toiselle toimialalle ilman valtuuston päätöstä. Tuloslaskelmaosan toimintatuottojen ja toimintakulujen sitovuus on sidoksissa siihen, mitä edellä on sanottu käyttöosan menomäärärahojen ja tuloarvioiden sitovuudesta.

Puolangan kunnassa määrärahojen sitovuus on kaikkien toimialojen osalta nettositovuus eli menojen ja tulojen erotus.

Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen talouden taantuman pohja näyttäisi olevan ohitettu. Inflaation hidastuminen ja korkojen kääntyminen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kulutusta. Bruttokansantuote kasvaa 1,7 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026. Investoinnit kääntyvät kasvuun vuonna 2025.

Julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus hidastavat kotimaisen kysynnän kasvua ja nostavat hintoja ennustejakson 2024–2026 alussa, kun taas työllisyystoimet kasvattavat työn tarjontaa läpi ennustejakson.

Työllisyys laskee vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien tuotannon kasvun ja työllisyystoimien ansiosta. Vuoteen 2026 mennessä 15–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,1 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7,2 prosenttiin.

Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 3,7 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Alijäämä alkaa kuitenkin vähitellen supistua talouden elpymisen sekä hallituksen toimien myötävaikutuksella. Vuonna 2025 alijäämä on 3,2 prosenttia ja vuonna 2028 alijäämä on 2,1 prosenttia.

Valtionhallinnon ja paikallishallinnon suuret alijäämät sekä talouden heikko suhdanne kasvattavat velkasuhdetta nopeasti ennustejakson alussa. Tänä vuonna velkasuhde nousee yli 80 prosentin suhteessa BKT:hen, josta se kasvaa vähitellen 86 prosenttiin vuonna 2028. Kestävyysvajeen arvioidaan olevan 2 % suhteessa BKT:hen.

Lähde: Taloudellinen katsaus, syksy 2024; Valtiovarainministeriön julkaisuja 2024:43 (23.9.2024)

Valtionosuuksien muutokset v. 2025

Valtion talousarvioesitys sisältää lukuisia kuntatalouteen vaikuttavia toimenpiteitä, joista useimpien nettovaikutus kuntatalouteen on lähellä neutraalia tai hieman vahvistava. Valtion toimenpiteiden yhteisvaikutusten arvioidaan vahvistavan kuntataloutta kokonaisuudessaan noin 270 milj. euroa suhteessa edellisen vuoden talousarvioon.

Vuonna 2025 valtio osoittaa kuntien valtionapuihin noin 5,6 mrd. euroa. Tästä summasta on n. 4,7 mrd. euroa laskennallisia valtionosuuksia, noin 0,5 mrd. euroa kuntien verotulomenetysten korvauksia ja loput 0,4 mrd. euroa muita valtionapuja. Laskennalliset valtionosuudet kasvavat edeltävään vuoteen nähden noin 970 milj. euroa ja valtionavustukset kunnille alenevat muun muassa valtiontalouden säästöjen seurauksena noin 230 milj. eurolla.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2025 noin 3,4 mrd. euroa. Valtionosuus kasvaa vuoden 2024 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 875 milj. eurolla ennen kaikkea vuoden 2025 alussa voimaan tulevan TE-palvelu-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen seurauksena.

Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2025: syksy 2024; Valtiovarainministeriön julkaisuja 2024:46 (23.9.2024) | Kuntatalousohjelma vuosille 2025–2028: syksy 2024

Tuloverojärjestelmän muutokset 2025

Vuonna 2025 kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan 4,2 prosenttia vuodesta 2024. Vuonna 2025 kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan noin 10,3 mrd. euroa ja kuntien yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 1,8 mrd. euroa. Kiinteistöveron tuotto olisi arvion mukaan noin 2,4 mrd. euroa vuonna 2025. Uuden kaivosmineraaliveron tuoton arvioidaan olevan noin 32 milj. euroa vuonna 2025. Tästä kaivosten sijaintikuntien osuus olisi noin 19 milj. euroa.

Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella hallitusohjelmaan ja julkisen talouden sopeutukseen liittyvät veroperustemuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys. Yhteisöveron tuoton ennustamisen lähtökohtana on viimeisimmän valmistuneen verotuksen mukainen yhteisövero, jota muutetaan arvioidun tuloskehityksen mukaisesti. Tämän lisäksi ennusteessa otetaan huomioon veroperustemuutokset.

Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2025: syksy 2024; Valtiovarainministeriön julkaisuja 2024:46 (23.9.2024) | Kuntatalousohjelma vuosille 2025–2028: syksy 2024

Kunnan nykytila ja kehitysnäkymät

Kunnan toimintaympäristö

Puolangan kunta sijaitsee Kainuun maakunnassa. Naapurikuntia ovat Hyrynsalmi, Paltamo, Pudasjärvi, Ristijärvi, Suomussalmi, Utajärvi ja Vaala. Kunnan vapaa-ajanasuntojen määrä on yli 1600.

Kunnan tavoitteena on pitää asukasluku ennallaan ja edistää monipaikkaisuutta. Keinoja tähän ovat mm. nopeat ja sujuvat kaavoitus- ja lupaprosessit, riittävä ja kiinnostava tonttitarjonta, hyvät ja kattavat tietoliikenneyhteydet sekä ihmisläheinen, joustava ja tavoitettava kunnan asiakaspalvelu. Kunta lupaa kehittää viestintää ja edistää toiminnallaan kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden osallistamista ja vaikuttamisen mahdollisuuksia

Kunnan taloudellinen tila

Puolangan kunnan taloudellinen tilanne on vakaa. Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 5 660 966 €. Vuoden 2024 tilinpäätösennuste on suurusluokaltaan talousarvion mukainen, ylijäämän ollessa noin 100 000 €.

Vuoden 2024 taloudellinen tilanne kiristyi jopa huomattavasti aiemmasta ja talousarvion säilyttäminen ylijäämäisenä jatkossa ei ole mahdollista ilman merkittäviä lisätuloja tai säästötoimenpiteitä.

Vuoden 2024 lopussa pitkäaikaisen velan määrä on noin 4,2 M€. Vuoden 2024 aikana on pitkäaikaisia lainoja lyhennetty yhteensä 0,83 M€.

Suunnitelmavuosista ennakoidaan maltillisesti ylijäämäisiä, mutta ennustettavuus on heikkoa vuodesta 2027 alkaen, mikäli valtionosuusuudistus toteutuu tuolloin. Koko julkisen talouden eli valtion, kuntien ja sosiaalirahastojen mittaluokaltaan miljardiluokan alijäämä johtanee väistämättä muutaman vuoden kuluessa kuntien valtionrahoituksen vähenemiseen. Tällöin tulorahoitusta on saatava muualta, ellei menoja ja palveluita haluta leikata. Puolangalla mittaluokaltaan merkittävin tulorahoituksen kasvupotentiaali liittyy mahdollisen tuulivoimatuotannon kiinteistöverotuottoon. Suunnitelmavuosissa ei ole huomioitu riskiä valtiontalouden tasapainottamisesta johtuvan valtionrahoituksen pienenemiselle, mutta ei myöskään mahdollista tuulivoimatuotannon kiinteistöverotuottoa.

Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu lakisääteisten kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen. Valtionosuudet ovat merkittävin osa kuntiin kohdistuvaa valtionapujärjestelmää. Valtionosuudet määräytyvät laskennallisin perustein ja maksetaan kunnalle automaattisesti ilman erillistä hakemusta. Lisäksi kunnille voidaan myöntää hakemuksesta valtionavustuksia.

Kuntien palvelutuotannon kustannukset ja verotulot poikkeavat paljon toisistaan muun muassa väestön ikärakenteen ja olosuhteiden takia. Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta kohtuullisella verorasituksella.

Järjestelmää täydentää tilapäisissä taloudellisissa vaikeuksissa oleville kunnille myönnettävä harkinnanvarainen valtionosuuden korotus.

Valtionosuus on kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen. Kunta päättää itse valtionosuuksiensa kuten verotulojensakin käytöstä ja hyötyy taloudellisesti, jos järjestää palvelunsa kustannustehokkaasti.

Myös kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta:

- kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (laki 618/2021), jota hallinnoi valtiovarainministeriö, ja
- opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta (laki 1705/2009), jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtionosuuksien nykyisen lainsäädännön vuoksi, kunnan omalla lukiolla on suotuisa vaikutus kunnan valtionosuuksiin.

Valtionosuusrahoitus maksetaan kunnille ja muille rahoituksen saajille yhtenä eränä jokaisen kuukauden 11. päivään mennessä.

Lähde: Kuntaliitto (<https://www.kuntaliitto.fi/talous/kuntatalous-ja-valtio/valtionosuudet>; 20.1.2023)

Kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuutta ollaan uudistamassa vastaamaan kuntien uutta roolia sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeisessä tilanteessa. Tavoitteena on uudistuksen saaminen voimaan vuoden 2027 aikana.

Valtionosuuskertymä- ja ennuste on esitetty seuraavassa taulukossa.

VALTIONOSUUDET	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
Kunnan peruspalvelujen vos, sis. verotuloihin perustuvan tasauksen	3 928 571	3 295 081	3 078 538	3 987 500	4 047 313
Opetus ja kulttuuritoimen vos	83 849	112 961	106 429	85 107	86 384
Verotulomenetyksen korvaus	463 885	592 880	598 071	470 843	477 906
Valtionosuudet yhteensä	4 476 305	4 000 922	3 783 038	4 543 450	4 611 603

Verotulot

Verotulot ovat Puolangan suurin tulonlähde. Verotulojen toteuma ja ennuste on esitetty seuraavassa taulukossa.

VEROTULOT	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
Kunnan tulovero	3 349 000	3 146 054	3 254 000	3 479 000	3 509 000
Kiinteistövero	939 000	815 545	933 000	939 000	939 000
Osuus yhteisöverosta	868 000	1 161 731	956 000	923 000	973 000
Verotulot yhteensä	5 156 000	5 123 330	5 143 000	5 341 000	5 421 000

Talouden oletettu kehitys v. 2026–2027

Talousarvion ja taloussuunnitelman perustelut

Vuoden 2025 talousarvio ja -suunnitelma perustuvat seuraaviin veroprosentteihin:

Kunnallisvero:	8,90
Yleinen kiinteistövero:	0,93
Yleinen, maa-alueet:	1,30
Vakituisten asuntojen vero:	0,55
Muiden kuin vakituisten asuntojen vero:	1,10
Voimalaitokset	3,10
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00

Verotulojen kertymän arviona on käytetty Kuntaliiton 24.9.2024 julkaisemaa veroennustekehikkoa. Valtionosuuksien arvio perustuu Kuntaliiton 7.10.2024 julkaisemiin ennakkollisiin laskelmiin kuntien vuoden 2025 valtionosuudesta.

Talousarvio on laadittu kunnanhallituksen 27.8.2024 § 59 hyväksymän raamin pohjalta. Raami asetettiin seuraavien lähtöolettamusten perusteella:

“Toimintatuottojen arvioidaan säilyvän kuluvan vuoden talousarvion tasolla. Kunnan saamiksi valtionosuuksiksi vuodelle 2025 on arvioitu 4,4 milj. euroa. Valtionosuuslaskelmat sisältävät TE-uudistuksen palveluiden ja työttömyysetuuksien rahoitusvastuun, veromenetysten korvauksen pienentymisen ansiotulovähennyksen poistamisen mukaisesti ja sote-vähennykset sekä siirto-laskelmien tarkistamisen. TE-uudistuksen myötä kunnan osuus työttömyysetuuksista kasvaa ja samalla kustannukset työllisyydenhoidon palveluista tulevat täysimääräisinä kunnalle. Valtio kompensoi valtio-osuuden nostolla näitä kustannuksia, mutta ei täysimääräisesti. Verotulot 5,19 milj. euroa on arvioitu syyskuussa 2024 päivitetyn veroennustekehikon pohjalta. Henkilöstön palkkojen ja sivukulujen ennakoitaan nousevan valtakunnallisen palkkaratkaisun seurauksena 1,6 % vuoden 2024 talousarvioon verrattuna. Palveluiden ostoissa, aineissa ja tarvikkeissa varaudutaan 1 %:n kasvuun vuoden 2024 kustannustasosta.”

Kunnan henkilöstö

Henkilöstökulut ovat kunnan suurin menoerä. Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 30.4.2025 saakka. Henkilöstökulujen toteuma ja ennuste on esitetty seuraavassa taulukossa.

Kunnan henkilöstön määrä tulee tulevina vuosina hieman vähenemään eläköitymisten myötä. Lisäksi oppilasikäluokkien pieneneminen voi aiheuttaa tarpeen vähentää opettajien määrää.

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
Henkilöstökulut €	-4 589 291	-4 486 432	-4 621 850	-4 589 291	-4 589 291

Henkilöstön määrä toimialoittain:

Toimiala	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
Hallinnon ja elinvoimapalveluiden toimiala	19	17	18	19	19
Sivistystoimiala (pl.kans.opiston opettajat)	42	45	35	39	39
Tekninen toimiala	25	22	21	25	25

Tavoitteet talousarviovuodelle

Henkilöstön hyvinvointiin panostetaan aiempien vuosien tapaan henkilöstöeduilla, joihin kuuluvat muun muassa E-passi (liikunta/hyvinvointi/kulttuuri) sekä työsuhdepolkupyöräetu. Henkilöstön hyvinvointi on erityisen tärkeää henkilöstön sitouttamista edesauttavina asioina.

Kunnan strategia vuosille 2022–2025

Kuntastrategia on kunnanvaltuuston hyväksymä lakisääteinen keskeinen työkalu, josta kunnan kaikki keskeisin päätöksenteko, suunnittelu ja kehittäminen johdetaan. Kuntastrategia on kuntakokonaisuuden pitkän tähtäyksen päätöksentekoa ja toimintaa ohjaava tulevaisuuden suunta tai kantava idea. Strategiassa on kuntayhteisössä ja kuntaorganisaatiossa tapahtuneen vuorovaikutuksen johtopäätöksenä tehtävät linjaukset siitä, mitä pidetään kaikkein tärkeimpinä asioina, joihin halutaan erityisesti panostaa. Strategiassa yhtä tärkeitä kuin sen linjaamat asiat ovat ne asiat, jotka eivät nouse strategian keskiöön.

Valtuusto hyväksyi uuden strategian vuosille 2022–2025 kokouksessa 21.6.2022 § 62. Kuntastrategian ajantasaistaminen ajoittuu suunnittelukaudelle 2025–2026.

Strategian mukaiset toimenpiteet ja tavoitteet vuodelle 2025 on esitetty alla olevissa taulukoissa.

Strategiassa on viisi kärkitavoitetta:

- 1. Olet lämpimästi tervetullut Puolangalle asumaan**
- 2. Puolangan sotepalvelut ovat vailla vertaansa**
- 3. Puolangan vihreää kultaa ovat bio- ja kiertotalous sekä maa- ja metsätalous**
- 4. Uusi päiväkotiki, laadukas yksilöllinen opetus ja pieni lukio kasvattavat tulevaisuuden tekijöitä**
- 5. Uudet liikuntapaikat ja Paljakka ovat kunnan vetovoimatekijöitä**

Seuraavissa taulukoissa on esitetty kunkin kärkitavoitteen tarkempi sisältö, esitetty toimenpiteet talousarviovuodelle sekä tavoitetila talousarviovuoden 2025 ja strategiakauden 2026 lopussa.

Lisäksi toimialat ovat voineet asettaa omia ei suoraan strategiasta tulevia toiminnallisia tavoitteita, jotka on esitetty toimialakohtaisissa osioissa. Tällaiset tavoitteet voivat olla esimerkiksi suoritemäärätavoitteita tai liittyä toimialalla havaittuihin toiminnan kehittämistarpeisiin. Toimialojen omat toiminnalliset tavoitteet eivät kuitenkaan saa olla ristiriidassa strategian kanssa.

Tavoite 1/5: Olet lämpimästi tervetullut Puolangalle asumaan

TAVOITE	TOIMENPIDE 2025	MITTARIT	TAVOITETILA 2025 LOPUSSA	TAVOITETILA 2026 LOPUSSA
Puolanka on kunta, jonne on hyvä tulla ja siellä on hyvä olla	Kunnan työllisyyspalvelujen aloittaminen ja kehittäminen.	Työttömät työnhakijat.	Työttömien määrä on pysynyt keskimäärin alle 14,5% vuoden aikana. (%-osuus työvoimasta)	Työttömien määrä on pysynyt keskimäärin alle 13%, vuoden aikana. (%-osuus työvoimasta)
Monipaikkaisuuden edistäminen	Kohdennettu markkinointi ja tiedotus vapaa-ajanasuntojen omistajille.	Myönnetyt rakennusluvut (käyttötarkoituksen muutos).	Vapaa-ajan asunnoista 5 on muutettu vakituisiksi asunnoiksi.	Vapaa-ajan asunnoista 10 on muutettu vakituisiksi asunnoiksi.
Monipaikkaisuuden edistäminen	Riittävä ja kiinnostava tonttitarjonta sekä aktiivinen tonttimarkkinointi.	Myytyjen tonttien määrä.	Vähintään 5 myytyä tonttia kunnassa.	Vähintään 10 myytyä tonttia kunnassa.
Kunta tarjoaa ihmisläheistä ja joustavaa asiakaspalvelua henkilökohtaisesti ja sähköisesti	Digitaalinen asiakaspalvelu Opastetaan asiakasta käyttämään sähköisiä palveluja itsenäisesti ja turvallisesti.	Uudet digitaaliset palvelut.	Vähintään kaksi uutta sähköistä palvelua.	Kaikki palvelut, jotka kunnassa voivat olla sähköisesti saatavilla, ovat saatavissa sähköisesti myös Puolangalla.
Kunta tarjoaa ihmisläheistä ja joustavaa asiakaspalvelua henkilökohtaisesti ja sähköisesti	Henkilöstö viihtyy Puolangan kunnan töissä.	Henkilöstön tyytyväisyys	Henkilöstötyytyväisyyskysely toteutettu; vertailukelpoinen tulos pysynyt vähintään 2022 tulosten tasolla	Vertailukelpoisissa kysymyksissä tulos on pysynyt vähintään 2022 tulosten tasolla.

Tavoite 2/5: Kunnan sotepalvelut ovat vertaansa vailla

TAVOITE	TOIMENPIDE 2025	MITTARIT	TAVOITETILA 2025 LOPUSSA	TAVOITETILA 2026 LOPUSSA
Erinomaiset sotepalvelut säilyvät	Aktiivinen edunvalvonta hyvinvointialueen suuntaan palveluiden saavutettavuuden varmistamiseksi.	Perusterveydenhuollon asiakastytyväisyys	Perusterveydenhuollon asiakastytyväisyys on säilynyt Puolangalla korkeana (2021 taso NPS 96/100)	Perusterveydenhuollon asiakastytyväisyys on säilynyt Puolangalla korkeana (NPS 96).
Puolangan palveluista mallia koko hyvinvointialueelle	Aktiivinen vaikuttaminen siihen, että hyvinvointialueen palvelurakenteet laaditaan uudestaan ja myös Puolangalta mallia ottaen.	Vuodeosasto, röntgen, vanhusten asumispalvelut ja sosiaalihuollon lähipalvelut saatavissa Puolangalla ja hyvinvointialueen kunnissa.	Vuodeosasto, röntgen, vanhusten asumispalvelut ja sosiaalihuollon lähipalvelut olivat saatavissa Puolangalla koko vuoden ajan.	Vuodeosasto, röntgen, vanhusten asumispalvelut ja sosiaalihuollon lähipalvelut olivat saatavissa Puolangalla koko vuoden ajan.
Puolangalla huolehditaan terveyden edistämisestä ja ennaltaehkäisevästä toiminnasta	Kunta tuottaa monipuolisesti terveyttä edistäviä ja ennaltaehkäiseviä palveluja yhteistyössä yhdistysten kanssa.	Kunnan HYTE-valtiosuuden määrä. Kansalaisopiston kurssien määrä sekä muu kunnan järjestämä toiminta.	Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma laadittu.	Hyvinvointikertomuksen seuranta on ollut säännöllistä ja tietoa on käytetty suunnittelun pohjana.

Tavoite 3/5: Bio- ja kiertotalous sekä alkutuotanto tuovat uusiutuvaa energiaa ja tulevaisuuden turvaa kuntaan

TAVOITE	TOIMENPIDE 2025	MITTARIT	TAVOITETILA 2025 LOPUSSA	TAVOITETILA 2026 LOPUSSA
Bio- ja kiertotalouden toiminta vakiintuu ja kasvaa	Toimitussopimusten solmiminen. Honkainfran toiminnan kehittäminen ja kasvattaminen.	Käsitellyn raaka-aineen määrä ja biokaasulaitoksen ylijäämä. Laitoksen koko lupakapasiteetti käytössä.	Toimitussopimukset on tehty. Biokaasulaitoksessa käsitelty raaka-ainetta vähintään 2000tn ja kaasuntuotanto on ollut vähintään 1,5GWh.	Biokaasulaitoksen koko lupakapasiteetti on ollut käytössä. Honkainfra Oy:n toiminta on taloudellisesti kannattavaa ja laajennus toteutettu.
Bio- ja kiertotalouden toiminta vakiintuu ja kasvaa	Uusien toimijoiden mukaantulo bioliiketoimintaan.	Uusien toimijoiden lukumäärä.	Vähintään yksi uusi toimija mukana biokaasuliiketoiminnassa tai sen ympärille syntyneessä muussa bioliiketoiminnassa.	Vähintään kaksi uutta toimijaa mukana bioliike-toiminnassa tai yhden toiminta kasvanut huomattavaksi.
Hallittu tuulivoimarakentaminen alkaa	Kunta edistää tuulivoimatuotannon sijoittumista kuntaan.	Rakenteilla/valmisteilla olevien tuulivoimapuistojen määrä.	Kunnan ensimmäisen tuulipuiston kaava on hyväksytty.	Rakenteilla on vähintään kaksi tuulipuistoa.

Tavoite 4/5: Uusi päiväkoti ja pieni lukio kasvattavat tulevaisuuden tekijöitä

TAVOITE	TOIMENPIDE 2025	MITTARIT	TAVOITETILA 2025 LOPUSSA	TAVOITETILA 2026 LOPUSSA
Lukiokoulutus jatkuu Puolangalla	Lukion houkuttelevuutta lisätään. Markkinoidaan lukion opintoja kotimaassa ja kv-kohdemaissa.	Lukiossa aloittavien opiskelijoiden määrä.	Lukiossa aloittanut vähintään 10 uutta opiskelijaa.	Lukiossa aloittaa vähintään 10 uutta opiskelijaa vuosittain.
Laadukas varhaiskasvatus ja perusopetus tekee lapsiperheiden arjesta sujuvaa ja houkuttelee muuttajia	Uusi päiväkoti nostetaan kunta-markkinoinnissa esille.	Varhaiskasvatuksen lapsimäärä ei ole laskenut vuoden 2021 määrästä.	Varhaiskasvatuksen piirissä olevien lapsien määrä on kasvanut.	Varhaiskasvatuksen piirissä olevien lapsien määrä on kasvanut.

Tavoite 5/5: Uudet liikuntapaikat ja Paljakka ovat kunnan vetovoimatekijöitä

TAVOITE	TOIMENPIDE 2025	MITTARIT	TAVOITETILA 2025 LOPUSSA	TAVOITETILA 2026 LOPUSSA
Paljakan matkailu kehittyy myönteisesti	Kunta osallistuu matkailun kehittämistä tukeviin hankkeisiin.	Kunnan matkailu-toimialan vuode-paikkojen määrä.	Kunnan matkailu-toimialan vuode-paikkojen määrä säilynyt ennallaan.	Kunnan matkailu-toimialan vuode-paikkojen määrä on noussut vähintään 20 % vuodesta 2021.
Uusi liikunta-halli ja Honka-Areena ovat kovassa käytössä	Tilojen markkinointi myös ulkopuolisille toimijoille ja tapahtuman järjestäjille.	Maakunnallisten tai valtakunnallisten tapahtumien toteutuminen paikkakunnalla.	Vähintään yksi maakunnallinen tai valtakunnallinen tapahtuma paikkakunnalla on toteutunut Lankafestin lisäksi.	Vähintään kaksi maakunnallista tai valtakunnallista tapahtumaa on toteutunut paikkakunnalla Lankafestin lisäksi.
Uusi liikunta-halli ja Honka-Areena ovat kovassa käytössä	Lisätään liikuntahallin ja katetun jään käyttömääriä. Järjestetään liikunnalliset tapahtumat Honka Areenalla sekä liikuntahallilla.	Käyttömäärät	Honka-Areenan käyttäjämäärät ovat kasvaneet 30%. Liikuntahallin käyttäjämäärät ovat kasvaneet 20%.	Liikuntahallin ja katetun jään käyttömäärät ovat kasvaneet verrattuna vuoteen 2023. Varattujen vuorojen määrä.

Konserni

Kuntalain mukaan valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista. Talousarvio on laadittava ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Konsernin toimintaa ohjaavat Puolangan kunnan omistajapoliittiset linjaukset ja Puolangan kunnan konserniohje. Konserniohjeen tarkoituksena on varmistaa konsernin kokonaisedun, valtuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapoliittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen osakeyhtiönlain ja kuntalain edellyttämällä tavalla. Konserniohjeessa määritellään miten tytäryhteisön ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Puolangan kunnan kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

• Honkainfra Oy	kunnan osuus 100 %
• Kiinteistö Oy Puolangan Vuokratalot	kunnan osuus 100 %
• Kiinteistö Oy Puolangan Yhtyneet Virastot	kunnan osuus 100 %

Puolangan kunnan osakkuusyhteisöjä ovat:

• Kiinteistö Oy Puolangan Toivolanrivi	kunnan osuus 29 %
• Kiinteistö Oy Puolangan keskus	kunnan osuus 23 %

Puolangan kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

• Kainuun jätehuollon kuntayhtymä (Ekokymppi)	kunnan osuus 4,38 %
• Kainuun Liitto	kunnan osuus 4,03 %

Honkainfra Oy

Toiminnan kuvaus

Honkainfra Oy:n toiminta käynnistyi 2020 kaukolämmön tuotannolla. Toiminnan taloudellisuutta on parannettu KPA-kattilan tehon nostolla ja polttoainetaloutta parantamalla. Vaikka energiamarkkinoiden myllerrys nosti polttoaineen hintaa vuonna 2023, vuosi 2024 oli tässä suhteessa vakaa ja energian hinta pysyi edellisvuoden tasolla.

Biokaasulaitoksen koekäyttö ja kaasun tuotanto käynnistyi kesällä 2022. Vastaanottotarkastus pidettiin syksyllä 2022, jolloin KVR urakoitsija Doranova Oy luovutti laitoksen Puolangan kunnalle. Laitokselle suoritettiin vuoden 2024 aikana separoinnin muutostyö toiminnan varmistamiseksi. Muutostyön myötä biokaasulaitoksen toiminta on saatu vakiinnutettua ja laitokseen on pystytty ottamaan käsiteltäväksi ulkopuolisia lietteitä. Liiketoiminnan suunnittelusta ja kehittämisestä vastaa Honkainfra Oy.

Honkainfra Oy haki Työ- ja elinkeinoministeriöltä avustusta biokaasulaitoksen laajennusinvestointiin. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 16.968.250 euroa, johon ministeriö myönsi RRF-energiainvestointitukea 5.599.522 euroa, kuitenkin enintään 33 % toteutuneista hyväksyttävistä kustannuksista. Hankkeen tulee olla valmis kesäkuun 2026 loppuun mennessä.

Toiminta ja tavoitteet vuosille 2025–2028

Hallinto: Onnistutaan yhteistyökumppaneiden valinnassa. Saadaan sopimukset kannattavan liiketoiminnan kehittämiseen. Yrityksen hallinnon, toimivan johdon ja henkilöstön resurssit mitoitetaan liiketoiminnan kehitystä vastaavasti.

Kaukolämpö: Varmistetaan tuotannon taloudellisuus pitämällä puupolttoaineen osuus hyvänä. Metsäenergian hintakehityksen, saatavuuden ja toimitusvarmuuden hallintaan panostetaan kaukolämmön kilpailukyvyyn varmistamiseksi.

Biokaasu: Biokaasulaitoksen laajennusinvestointi saadaan toteutettua vuoden 2026 kesäkuun loppuun ja toiminta vakiinnutettua täyteen mittakaavaan vuoden 2027 aikana. Laitoksessa on tarkoitus käsitellä erilaisia syötteitä n. 50.000 tonnia ja lisäksi nesteyttää muualta ostettavaa konttikaasua.

Biokaasun tuotannon kasvattamisen ja maatalouden ravinnekierron kehittämisen tärkeimmät tavoitteet ovat paikallisen elinvoiman, omavaraisuuden ja huoltovarmuuden parantaminen.

Terminaali: Kunta rakentaa Honkainfran omistamalle maa-alueelle energiapuuterminaalin JTF-rahoituksen myötävaikutuksella. Terminaaliauetta tulee hallinnoimaan kunta Honkainfra Oy:n antaessa hankkeeseen tarvittavaa resurssia. Terminaalia on rakennettu vuoden 2024 aikana ja lopullisesti se tulee valmistumaan alkukesästä 2025.

Kiinteistö Oy Puolangan Vuokratalot

Toiminnan kuvaus

KOY Puolangan Vuokratalojen tavoitteena on turvata Puolangalla asuville ja tänne muuttaville vuokra-asunnon tarvitsijoille viihtyisä ja turvallinen asumisvaihtoehto omistusasumiselle. Asuntokantaa kehitetään ja sopeutetaan tarvetta vastaavasti.

Toiminta talousarviovuonna

Asuntojen kysynnän ennakkoidaan pysyvän keskimäärin ennallaan. Asuntokannan kunnosta huolehditaan tarvittavin korjausinvestoinnein.

ASUMISPALVELUT	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
Asuntojen käyttöaste (tekninen) %	88	87	89	89	89
Tuotot yhteensä	920 000	876 187	910 000	920 000	920 000
Hoitokulut yhteensä	720 000	841 842	740 000	720 000	720 000
Käyttökate/Hoitokate	200 000	34 345	170 000	200 000	200 000
Poistot	99 500	99 961	100 000	99 000	99 000
Rahoituskulut	46 000	40 257	14 000	46 000	46 000
Tulos ennen veroja ja tilinpäätössiirtoja	54 500	-105 873	56 000	55 000	55 000

Tuloslaskelmaosa 2025

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	3 642 429	3 495 874	3 517 612	3 517 612	3 517 612
Myyntituotot/Liikevaihto	1 961 347	1 583 892	1 750 108	1 750 108	1 750 108
Maksutuotot	45 696	77 700	56 664	56 664	56 664
Tuet ja avustukset	372 641	593 282	379 128	379 128	379 128
Muut toimintatuotot	1 262 746	1 241 000	1 331 712	1 331 712	1 331 712
Vuokratuotot	1 245 651	1 240 500	1 319 212	1 319 212	1 319 212
Muut tuotot	17 095	500	12 500	12 500	12 500
TOIMINTAKULUT	-11 725 338	-11 375 519	-11 600 513	-11 600 513	-11 600 513
Henkilöstökulut	-4 486 432	-4 621 849	-4 589 290	-4 589 290	-4 589 290
Palkat ja palkkiot	-3 566 962	-3 733 090	-3 727 721	-3 727 720	-3 727 720
Henkilösivukulut	-919 470	-888 759	-861 570	-861 570	-861 570
Eläkekulut	-816 820	-819 561	-768 077	-768 077	-768 077
Muut henkilösivukulut	-102 650	-69 198	-93 492	-93 492	-93 492
Palvelujen ostot	-3 768 077	-4 423 489	-4 374 211	-4 374 211	-4 374 211
Asiakaspalvelujen ostot	-1 020 575	-1 448 783	-1 380 400	-1 380 400	-1 380 400
Muiden palvelujen ostot	-2 747 502	-2 974 706	-2 993 811	-2 993 811	-2 993 811
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 699 148	-1 630 239	-1 626 803	-1 626 803	-1 626 803
Ostot tilikauden aikana	-1 699 148	-1 630 239	-1 626 803	-1 626 803	-1 626 803
Avustukset	-354 569	-318 500	-604 295	-604 295	-604 295
Avustukset kotitalouksille	-114 061	-83 000	-88 500	-88 500	-88 500
Avustukset yhteisöille	-240 508	-235 500	-515 795	-515 795	-515 795
Muut toimintakulut	-1 417 113	-381 442	-405 914	-405 914	-405 914
Vuokratulot	-422 375	-361 622	-392 275	-392 275	-392 275
Muut kulut	-994 738	-19 820	-13 639	-13 639	-13 639
TOIMINTAKATE	-8 082 909	-7 879 645	-8 082 901	-8 082 901	-8 082 901
Verotulot	5 123 330	5 143 000	5 156 000	5 341 000	5 421 000
Valtionosuudet	4 000 922	3 783 038	4 476 305	4 543 450	4 611 603
Rahoitustuotot ja -kulut	-67 971	-43 164	-104 813	0	0
Korkotuotot		29 920			
Muut rahoitustuotot	7 041	9 300	5 000	0	0
Korkokulut	-65 032	-71 884	-103 813	0	0
Muut rahoituskulut	-9 980	-10 500	-6 000	0	0
VUOSIKATE	973 371	1 003 229	1 444 591	1 801 549	1 949 702
Poistot ja arvonalentumiset	-971 648	-997 493	-1 004 877	-999 492	-973 720
Suunnitelman mukaiset poistot	-971 648	-997 493	-1 004 877	-999 492	-973 720
Tilikauden tulos	1 723	5 736	439 714	802 057	975 982
Tilinpäätössiirrot	144 046	72 000	72 023	72 023	72 023
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	144 046	72 000	72 023	72 023	72 023
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	145 768	77 736	511 737	874 080	1 048 005

Rahoituslaskelmaosa 2025

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
KUNNAN RAHOITUSLASKELMA					
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	973 371	1 010 413	1 444 591	1 801 549	1 949 702
Tulorahoituksen korjaukset	-11 143				
TOIMINNAN RAHAVIRTA	962 228	1 010 413	1 444 591	1 801 549	1 949 702
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-418 533	-4 005 000	-1 015 000	-655 000	-465 000
Rah.osuudet investointimenoiksi	906 028	2 489 500			
Pys.vast.hyöd.luovutustulot	111 499	50 000	50 000	50 000	50 000
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	598 995	-1 465 500	-965 000	-605 000	-415 000
Toiminnan ja invest. rahavirta	1 561 223	-455 087	479 591	1 196 549	1 534 702
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik.lainojen lisäys		1 000 000	2 000 000		
Pitkäaik.lainojen vähennys	-831 296	-831 296	-931 296	-1 031 296	-1 031 296
Lyhytaik.lainojen muutos		300 000	-300 000		
Lainakannan muutokset	-831 296	468 704	768 704	-1 031 296	-1 031 296
Muut maksuvalmiuden muutokset	-833 058				
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 664 354	468 704	768 704	-1 031 296	-1 031 296
RAHAVAROJEN MUUTOS	-103 131	13 617	1 248 295	165 253	503 406
Rahavarat 31.12	3 731 660	3 745 277	4 993 572		
Rahavarat 1.1.	3 834 791	3 731 660	3 745 277		

Lainanottovaltuus

Kunnanhallitus voi nostaa 2M€ pitkäaikaisen talousarviolainan investointeja varten. Maksuvalmiuden turvaamiseksi on käytössä kuntatodistusohjelma, jonka yläraja on 6 M€.

Käyttötalousosa

Valtuustoon nähden sitovat vuoden 2025 nettomäärärahat annetaan seuraavalla jaolla:
vaalit, tarkastustoiminta, hallinto- ja elinvoimapalvelut, sivistystoimiala ja tekninen toimiala.

Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto käyttötaloudessa

KÄYTTÖTALOUSOSA	Määräraha	Tuloarvio	Sitovuus
Vaalit	15 202	5 080	10 122
Tarkastustoiminta	18 600	0	18 600
Hallinto- ja elinvoimapalvelut	3 011 878	643 254	2 368 624
Sivistystoimiala	4 851 322	188 924	4 662 398
Tekninen toimiala	3 703 512	2 680 354	1 023 158

Vaalit

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova.

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	5 080	4 975	14 760	0	4 800
TOIMINTAKULUT	-15 202	-16 167	-35 452	0	-16 200
TOIMINTAKATE	-10 122	-11 192	-20 692	0	-11 400

Toiminnan kuvaus

Talousarviovuonna järjestetään kahdet yleiset vaalit: kuntavaalit ja aluevaalit, jotka järjestetään samanaikaisesti. Varsinainen vaalipäivä on 13.4.2025 ja ennakkoäänestys ajalla 2.-8.4.2025.

Tarkastustoiminta

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova.

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-18 600	-18 200	-18 279	-18 600	-18 600
TOIMINTAKATE	-18 600	-18 200	-18 279	-18 600	-18 600

Toiminnan kuvaus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan toimikausi vastaa valtuuston toimikautta.

Tarkastuslautakunnan tehtävä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen hallinnon ja talouden tarkastuksen yhteensovittamisesta. Arviointityössä lautakunta kiinnittää huomiota toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tuloksellisuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen. Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta antaa valtuustolle oman arvionsa toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Hallinto- ja elinvoimapaalvelut

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova.

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	643 254	451 449	706 914	643 254	643 254
TOIMINTAKULUT	-3 011 878	-3 008 016	-2 493 110	-3 011 878	-3 011 878
TOIMINTAKATE	-2 368 624	-2 556 567	-1 786 196	-2 368 624	-2 368 624

Kunnanvaltuusto

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-28 270	-27 224	-34 964	-28 270	-28 270
TOIMINTAKATE	- 28 270	-27 224	-34 964	- 28 270	- 28 270

Toiminnan kuvaus

Valtuustolla on kokonaisvastuu koko kuntakonsernin toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Valtuusto päättää kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä omistajaohjauksen periaatteista että konserniohjeesta.

Valtuuston vastuulla ovat myös varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteet, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista päättäminen.

Valtuustolle kuuluu myös takaussitoumuksen tai muun vakuuden antaminen toisen velasta.

Lisäksi valtuusto vastaa luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista, tilintarkastajien valitsemisesta, tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta sekä muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrätyistä asioista.

Kunnanhallitus

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	12 000	115 089	50 472	12 000	12 000
TOIMINTAKULUT	-201 390	-633 465	-539 777	-201 390	-201 390
TOIMINTAKATE	-189 390	-518 376	-489 305	-189 390	-189 390

Toiminnan kuvaus

Kunnanhallitus johtaa kunnan hallintoa, taloutta ja palvelutuotantoa sekä ohjaa konsernin toimintaa valtuuston päättämän strategian mukaisesti. Kunnanhallitus toteuttaa maankäyttö- ja elinkeinopolitiikka, pitää yllä yhteistyösuhteita ja edistää koko kunnan elinvoimaisuutta ja tunnettua. Kunnanhallituksen määräraha kattaa pormestarin, kunnanhallituksen ja suhdetoiminnan.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Hallintoa johtaessaan kunnanhallitus valvoo ja sovittaa yhteen omaa, toimielinten ja viranhaltijoiden toimintaa.

Kunnanhallitus antaa hallintoa koskevia yleisohjeita, seuraa kunnan yleistä kehitystä ja vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta.

Hallintopalvelut

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	400	66 688	5 850	400	400
TOIMINTAKULUT	-524 284	-554 543	-528 254	-524 284	-524 284
TOIMINTAKATE	-523 884	-487 855	-522 404	-523 884	-523 884

Toiminnan kuvaus

Hallintopalvelut sisältävät hallintopalvelut sekä toimistopalvelut. Niiden tehtävänä on kunnan, kuntalaisten ja kuntaorganisaation toiminnan vahvistaminen sekä myönteisen kuntakuvan luominen aktiivisella vuorovaikutuksen kehittämisellä ja sujuvalla asiakaspalvelulla.

Hallintopalvelut tuottavat kuntalaisille ja kuntaorganisaatiolle päätöksenteon valmisteluun ja toimeenpanoon kuuluvat palvelut ja osallistuu kunnan kehittämistyöhön. Toimistopalvelut tuottaa sisäiset palvelut hallintokunnille ja vastaa asiakaspalvelusta, asian- ja asiakirjahallinnosta sekä arkistoinnista.

Toiminta talousarviovuonna

Hallintopalvelut jatkaa sähköisen asiointin monipuolistamista ja pyrkii kehittämään kuntalaisille palvelujen ajasta paikasta riippumatonta käyttöä.

Työllisyyspalvelut

	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	58 154	58 154	58 154
TOIMINTAKULUT	-866 601	-866 601	-866 601
TOIMINTAKATE	-808 447	-808 447	-808 447

Toiminnan kuvaus

Puolangan kunta hoitaa 1.1.2025 alkaen työllisyyspalveluja omana toimintana. Kainuu-Koillismaa työllisyysalueen vastuukuntana ja työvoimaviranomaisena toimii Kajaanin kaupunki, joka on delegoinut toimivaltaa kunnalle työnhakijoiden henkilökohtaisen palvelun ja siihen liittyvien viranomaistehtävien hoitamiseen.

Työllisyyspalvelujen siirtyessä kuntiin, korvataan valtionosuuksilla työvoimapalvelujen järjestämiskustannuksia sekä myös työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajenemisesta kunnille aiheutuvia kustannuksia. Kuntien työttömyysturvamenot määräytyvät työttömänä olleiden työnhakijoiden määrän ja työttömyyden keston mukaan.

Kotoutumislain kokonaisuudistus tulee voimaan vuonna 2025, jolloin kunnan kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä laajenee. Kuntien tehtävänä on jatkossa arvioida myös työvoiman ulkopuolella olevien maahan muuttaneiden ja vieraskielisten palvelutarve ja laatia kotoutumissuunnitelma.

Toiminta talousarviovuonna

Varmistetaan asiakkaille sujuva työllisyyspalvelujen jatkuminen ja turvataan saumaton asiakaspalvelu. Kunta hoitaa myös työllistämisen monialaisen edistämisen (TYM) laissa määrätyt tehtävät ja sovittaa yhteen palvelutarpeen mukaiset TYM-palvelut asiakkaalle.

Kunnan työllisyyspalveluihin siirtyy kaksi työllisyysohjaajaa Kainuun TE-toimistosta, hoitamaan henkilöasiakkaiden lakisääteisiä työllisyyspalveluja. Vieraskielisten työnhakija- ja kotoutuja-asiakkaiden palveluja hankitaan ostopalveluna Suomussalmen kunnasta. Paltamon kunnan kanssa jatketaan eläke- ja kuntoutusedellytysten selvittelytyötä, ostopalveluna.

Talousarviovuonna jatkuu ”Work&Stay -kokonainen elämä Koillismaalla” ESR-rahoitteinen työllisyysuhanke, jota toteutetaan yhteistyössä Koillismaan kuntien kanssa. Yhteistyötä jatketaan myös Ristijärven 4H-yhdistyksen kanssa, Puolangan kierrätysmyymälätoiminnassa. 4H-yhdistyksen on mahdollista palkata myymälään pitkäaikaistyöttömiä ja täsmätyökykyisiä.

Toiminnan tavoitteet

Kunnan maksaman työttömyysturvan kustannusten ennustaminen on talousarviovuonna 2025 haasteellista, sillä vuoden alussa laskentaperuste muuttuu ja aikaistuu. Tavoitteena on saada pienennettyä kunnan maksamien työttömyysturvamaksujen määrää.

Talousarviovuoden toiminnallisena tavoitteena on saada pienennettyä työttömien työnhakijoiden määrää vuoden aikana keskimäärin alle 14,5 %:iin koko työvoimasta laskettuna.

Taulukossa alla kuvataan kunnan työttömien työnhakijoiden osuutta työvoimasta, verrattuna Kainuun alueen ja koko maan vastaaviin tietoihin.

	Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta				
	2020	2021	2022	2023	2024*
Puolanka	16,8	16,6	14,3	18,0	16,3
Kainuun ELY	12,0	10,5	9,1	9,1	9,7
Koko maa	13,0	11,4	9,5	9,8	10,6

Lähde: Tilastokeskus: Työnvälitystilasto (TEM) - Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (26.11.2024) *Tilastokuukausi: lokakuu 2024.

Yhteistoiminta

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	35 000	1 525		35 000	35 000
TOIMINTAKULUT	-195 751	-961 449	-171 286	-195 751	-195 751
TOIMINTAKATE	-160 751	-959 924	-171 286	-160 751	-160 751

Toiminnan kuvaus

Yhteistoiminnan kustannukset sisältävät Kainuun Liiton, verotuksen, joukkoliikenteen, ystävyyskuntatoiminnan sekä muun yhteistoiminnan kuten Suomen Kuntaliiton ja Kunnallisen työmarkkinalaitoksen maksusuudet.

Toimintatuotoissa on huomioitu valtion kunnalle maksamat kotoutumisen edistämisen korvaukset, jotka määritellään 1.1.2025 voimaan tulevassa Kotoutumislaisissa (681/2023). Korvauksia maksetaan kunnille tilapäisen suojelun henkilöistä, joilla on kotikunta.

Kunta tukee ELY-keskuksen kilpailuttamien linja-autoreittien liikennöintiä (Ouluun ja Kajaaniin). Kunnan omana palveluna tarjotaan asiointikyytipalvelua kyliltä keskustajamaan. kesäkuukausien aikana.

Elinkeinopalvelut

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	396 500	147 664	497 500	396 500	396 500
TOIMINTAKULUT	-772 047	-499 836	-810 175	-772 047	-772 047
TOIMINTAKATE	-375 547	-352 172	-312 675	-375 547	-375 547

Toiminnan kuvaus

Elinkeinopalvelut sisältävät elinkeinopalveluiden hallinnon, markkinoinnin, tapahtumat sekä elinkeinopalveluiden projektit.

Puolangan kunta toimii aktiivisesti luoden mahdollisuuksia monipuoliselle yritystoiminnalle. Kunnan rooli on neuvoa, opastaa ja välittää tietoa yrittäjille. Kunta toimii osaltaan mahdollistajana elinkeinoelämää ja yritystoimintaa kehittäville hankkeille, luo edellytyksiä yritystoiminnan harjoittamiselle ja edistää yrittäjämönteistä ilmapiriä. Kunta ei kuitenkaan itse toimi yrittäjänä eikä yritysten rahoittajana.

Kunta tekee aktiivista yhteistyötä yrittäjien ja yrittäjiä edustavien yhdistysten kanssa vastaten yrittäjien tarpeisiin olemassa olevien resurssien puitteissa.

Toiminta talousarviovuonna

Vuoden 2025 keskeisiä tavoitteita ovat: energiapuuterminaalin valmistuminen sille varatulle alueelle lämpölaitoksen läheisyyteen, Biokaasulaitoksen uuden investoinnin liikkeelle laitto ja yhteistyösopimusten varmistaminen. Vuoden 2025 alusta aloitetaan uusi maaseutumatkailuun keskittyvä hanke, jolla pyritään lisäämään kotimaan matkailun vetovoimaa ja yhdessä tekemistä eri tahojen kanssa Puolangalla.

Puolangan kirkonkylän asemakaavaan on vireillä muutama muutoshanke, joista toinen liittyy biokaasulaitoksen uuteen investointiin ja toinen asuinkorttelin virkistysaluetta.

Puolanka on mukana Ylä- ja Itä-Kainuun vihreän siirtymän osaamiskeskushankkeessa. Hankkeessa suunnitellaan Ylä- ja Itä-Kainuun energia- ja raaka-ainepotentiaalin käyttöä siten, ne hyödyntävät optimaalisesti alueen kuntia ja asukkaita sekä yrityksiä. Hanke kestää koko talousarviokauden 2025.

Hanketyötä jatketaan KAMK:n kuntapalveluiden kanssa ja ollaan mukana sellaisissa hankkeissa, jotka palvelevat Puolangan elinvoiman kehittämistä. Matkailuyhteistyötä tehdään Paljakan matkailuyhdistyksen kanssa pyrkien edistämään matkailun kehittymistä Puolangan alueella.

Kunnan toimesta tullaan järjestämään erilaisia tapahtumia kuntalaisille ja vapaa-ajan asukkaille. Tapahtumista mainittakoon mm. kesällä järjestettävä Lankafest ja kuukausittain näytettävät elokuvat. Vuodelle 2025 on suunnitelmissa lisätä ja monipuolistaa tapahtumatarjontaa osana maaseutumatkailuhanketta.

Vuoden 2025 alussa aloittaa TE-palveluiden uudistus, jolla on vaikutusta myös elinkeinopalveluiden toimintaan mm. starttirahahakemusten muodossa.

Maaseutupalvelut

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	130 700	117 983	127 092	130 700	130 700
TOIMINTAKULUT	-204 535	-173 642	-200 582	-204 535	-204 535
TOIMINTAKATE	-73 835	-55 659	-73 490	-73 835	-73 835

Toiminnan kuvaus

Puolangan maaseutuasioita hoidetaan osana kunnan hallinnoimaa Puolangan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueetta. Puolangan kunnan lisäksi yksikköön kuuluvat Hyrynsalmen, Paltamon, Ristijärven ja Suomussalmen kunnat.

Yksikön toiminnan päätavoitteena on turvata alueen viljelijöille Euroopan Unionin ja kansallisten säädösten mukainen tukihakemusten ja sitoumusten käsittely sekä muiden maaseutuelinkeinoviranomaisille annettujen tehtävien hoitaminen (mm. poro- ja petoeläinvahinkoasiat, eläintenpito- ja eläintenpitopaikkarekisterin ylläpito). Lisäksi yksikön henkilöstö voi osallistua tarvittaessa muiden tehtävien hoitoon ja maaseudun kehittämiseen alueen kunnissa.

Maaseutuhallinnon yksikkö palvelee asiakkaita jokaisessa alueen kunnassa erikseen sovittuina ajankohtina. Puolangan ja Sotkamon kunnilla on yhteistoimintasopimus viranomaistehtävien hoidosta. Vuoden 2024 peltotukihaussa Puolangan yhteistoiminta-alueella maataloustukihakemuksia jätti yhteensä 244 maatilaa.

Toiminta talousarviovuonna

Maaseutuhallinnon toiminnan päätehtävä on Euroopan Unionin maksajavirastotehtävän täyttämiseen liittyvien vaatimusten toteuttaminen. Suomen CAP-suunnitelmaan vuodelle 2025 tehdyistä muutoksista ja ehdollisuuden lisävaatimuksista koulutetaan tuenhakijoita. Osallistutaan Kainuun alkutuotannon valmiusryhmän työhön ja päivitetään kunnittaiset varautumissuunnitelmat.

Yhteistoimintaryhmä, joka kostuu kuntien ja tuottajajärjestön edustajista, seuraa maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksen toteutumista ja toiminnan kehittämistä. Maaseudun kehittämiseen liittyvistä tehtävistä jokainen yksikön kunta vastaa itse. Puolangalla maaseudun kehittämisasiat ja kylätoiminta ovat osa myös elinkeinoasioita.

Tavoitteena talousarviovuonna on hoitaa maksajavirastotehtävät vaatimusten mukaisesti siten, että tuet maksetaan ajallaan oikein perustein sekä kehittää tiedotusta ja koulutusta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa niin, että tuenhakijoilla on saatavissa ajankohtaisin tieto.

Ympäristöterveydenhuolto

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT	-198 500	-147 483	-197 372	-198 500	-198 500
TOIMINTAKATE	-198 500	-147 483	-197 372	-198 500	-198 500

Toiminnan kuvaus

Ympäristöterveyspalvelujen tavoitteena on edistää ja valvoa elinympäristön ja yksilön terveyttä ja turvallisuutta sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Ympäristöterveyspalveluihin kuuluu terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto.

Terveysvalvonnan tehtäviin kuuluu terveydensuojelu-, elintarvike- ja tupakkavalvonta sekä nikotiinituotteiden valvonta. Eläinlääkintähuolto huolehtii eläinlääkintähuoltolain, eläinsuojelulain ja eläintautilain mukaisista tehtävistä sekä eläinperäisten elintarvikkeiden valvonnasta. Eläinlääkintähuolto järjestää peruseläinlääkäripalvelut ja ympärivuorokautisen päivystyksen lemmikeille ja hyötyeläimille sekä terveydenhuoltopalvelut hyötyeläimille. Lisäksi ympäristöterveyspalvelujen tehtäviin kuuluu toimijoiden ja asukkaiden ohjaus ja neuvonta.

Toiminta talousarviovuonna

Kunta ostaa ympäristöterveyspalvelut Pudasjärven kaupungilta. Lisäksi on tehty sopimus löytöeläinpalveluista yksityisen palvelutarjoajan kanssa. Palvelut järjestetään Puolangan toimipisteessä vastaanottopäivinä sekä Oulunkaaren ympäristöpalvelujen toimipisteiltä (Pudasjärvi, li, Utajärvi, Vaala) käsin.

Eläinlääkintähuoltolain (285/2023) 14 §:n mukaan eläinten pitopaikassa annettavien 9 §:ssä tarkoitettujen eläinlääkäripalvelujen käyntipalkkiosta ja matkakustannusten korvauksesta omistajalta tai haltijalta peritään enintään se järjestäjän määrittelemä määrä, joka on kohtuullinen ottaen huomioon alueella suoritettavien käyntimatkojen pituudet ja niistä aiheutuvat palvelujen hintaerot sekä asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu. Loppuosa peritään järjestäjältä.

Hyötyeläimen omistajalle maksettava subventio koskee eläinlääkärin käyntipalkkiosta yli 20 km menevää osuutta ja matkakustannusten korvauksesta yli 40 km menevää osuutta.

Subventioihin varataan talousarviovuodelle määräraha, jolla katetaan osuus eläinlääkäripäivystyksen kustannuksista siten, että asiakkaan maksettavaksi jää tuotantoeläinten tilakäynneistä laskennallinen osuus kustannuksista.

Sivistystoimiala

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova.

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	188 924	224 226	145 500	188 924	188 924
TOIMINTAKULUT	-4 851 322	-4 847 433	-5 011 177	-4 851 322	-4 851 322
TOIMINTAKATE	-4 662 398	-4 623 207	-4 865 677	-4 662 398	-4 662 398

Toiminnan kuvaus

Sivistystoimiala vastaa seuraavien palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta: perusopetus, nuorisolain mukaisen toiminta, toisen asteen koulutus, vapaan sivistystoimi sekä kirjasto- ja kulttuuripalvelut, liikuntatoimi ja muut vapaa-ajan palvelut.

Tämän lisäksi sivistystoimiala vastaa lakisääteisten varhaiskasvatuspalveluiden ja esiopetuksen sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä ja kehittämisestä yhteistyössä palveluntuottajan kanssa.

Tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnallinen/ laadullinen tavoite 2025	Mittari	Tavoitetila 2026
Olet lämpimästi tervetullut Puolangalle asumaan	Jokainen peruskoulun 9 - luokkalainen saa 1) päättötodistuksen ja 2) jatkokoulutuspaikan.	% %	Jokainen peruskoulun 9 - luokkalainen saa 1) päättötodistuksen ja 2) jatkokoulutuspaikan.
Uudet liikuntapaikat ja Paljakka ovat kunnan vetovoimatekijöitä	Liikuntatapahtumien määrä, joissa liikuntatoimi mukana 12 kpl.	lkm	Liikuntatoimi järjestää urheilutapahtumia yhdessä kolmannen sektorin kanssa (12 kpl).
Lukiokoulutus jatkuu Puolangalla	Aloittavia 10 oppilasta, joista 3 muualta kuin Puolangalta.	lkm	Puolangalla on oma vireä lukio, jonka säilymistä tukee muualta tulleet opiskelijat (3 kpl / vuosi)

Olet lämpimästi tervetullut Puolangalle asumaan	Lasten ja nuorten aineiston lainausmäärät kasvussa	%	Kirjaston lasten ja nuorten lainausvalikoima on innostava ja omatoimikirjaston myötä aukioloajat ovat kattavat.
	Monipuolinen kulttuuritarjonta, kulttuuritapahtumia 14 kpl, elokuvia n. 30	lkm	Vilkas kulttuuritarjonta yhdessä kolmannen sektorin kanssa tuotettuna (20 kpl), elokuvia 30.
	Kansalaisopistossa opiskelijoita yli 350.	lkm	Opiskelijamäärä 350.
Uusi päiväkotiki, laadukas yksilöllinen opetus ja pieni lukio kasvattavat tulevaisuuden tekijöitä	Asiakastyytyväisyys yli 4 (asteikko 1–5)	ka	Asiakastyytyväisyys on mitatusti korkealla tasolla yli 4.

Hallinto

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT		5 977	2 000		
TOIMINTAKULUT	-271 549	-275 410	-238 749	- 271 549	- 271 549
TOIMINTAKATE	-271 549	-269 434	-236 749	- 271 549	- 271 549

Hallintoon kuuluu toimialan johtaminen ja sivistyslautakunnan toiminta.

Varhaiskasvatus

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	20 000			20 000	20 000
TOIMINTAKULUT	-902 600	-952 953	-1 108 800	- 902 600	- 902 600
TOIMINTAKATE	-882 600	-952 958	-1 108 800	-882 600	- 882 600

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on järjestää laadukkaita, perheen tarpeet huomioonottavia päivähoitopalveluja. Tavoitteena on tukea lasten koteja näiden kasvatustehtävässä ja yhdessä edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä. Esiopetuksen tehtävänä on vahvistaa lapsen oppimisedellytyksiä ja vuorovaikutustaitoja sekä ennaltaehkäistä mahdollisia lapsen kehitykseen liittyviä haasteita. Esiopetuksen tärkein tavoite on lapsen terve minäkuva.

Toiminta talousarviovuonna

Varhaiskasvatuksen vuosisuunnitelma pohjautuu valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (Vasu 2022) ja esiopetussuunnitelman perusteisiin (2022). Molemmissa on huomioitu kaikki oppimisen alueet. Jokaiselle lapselle laaditaan yhdessä huoltajien kanssa henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksessa lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma. Tarpeen mukaan lapselle tehdään oppimissuunnitelma tehostettua tukea varten tai henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma.

Varhaiskasvatuspalveluiden kokonaisulkoistus jatkuu sopimuksen mukaan. Mahdollinen lapsimäärän muutoksesta johtuva hinnantarkistusajankohta on vuosittain maaliskuussa ja syyskuussa.

Perheiden varhaiskasvatustarpeet (muun muassa huoltajien työssäkäynnin suuntautuessa muualle kuin Puolangan taajamaan) huomioidaan. Kokonaisarvion perusteella etsitään paras ratkaisu varhaiskasvatuspalveluiden toteuttamiseksi kussakin palvelutarpeessa. Lasten kotihoidon tuen kuntalisään on varattu 23 000 euroa.

Puolangan kunta on siirtynyt maksuttomaan varhaiskasvatukseen 1.1.2023 alkaen. Varhaiskasvatussopimuksen kirjauksen mukaisesti tämä huomioidaan Touhulan kanssa tehdyn ulkoistamis-sopimuksen kustannuksissa.

Suoritteita ja mittareita	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
Varhaiskasvatuksessa olevien lasten lukumäärä syyskaudella	31	38	38	27	27
Aamu- ja iltapäivätoiminnassa olevien lukumäärä	13	11	9	13	13
Esikoululaisten määrä	10	15	15	10	10

Peruskoulutus

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	56 150	137 100	80 000	56 150	56 150
TOIMINTAKULUT	-2 582 018	-2 571 722	-2 596 049	-2 582 018	-2 582 018
TOIMINTAKATE	-2 525 868	-2 434 621	-2 516 049	-2 525 868	-2 525 868

Toiminnan kuvaus

Perusopetus käsittää yleisopetuksen ja erityisopetuksen. Vuosiluokkien 1–9 opetus järjestetään Puolanka-järven koululla. Perusopetus antaa oppilaille laadukkaan yleissivistyksen kannustavassa ja turvallisessa oppimisympäristössä niin, että koulun päättövaiheessa nuori on tiedollisesti, taidollisesti ja emotionaalisesti kykenevä kohtaamaan toisen asteen koulutushaasteet ja myöhemmät työelämän vaatimukset.

Toiminta talousarviovuonna

Koulun pedagogista kehittämistä tuetaan kahdella hankkeella. Näillä OPH:n rahoittamilla hankkeilla kehitetään mm. yhtenäiskoulun resurssiopettajuutta ja opettajien digitaitojen kehittämistä, jota toteutetaan Digioppimisen polku Kainuuseen-hankeen avulla. Esi- ja perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistusta tehdään yhteistyössä kaikkien Kainuun kuntien kanssa. Lisäksi OPH velvoittaa koulutuksen järjestäjiä uudistamaan opetussuunnitelmiaan lisäämällä alakoululle tunteja.

Koulun toiminnan kehittämiseksi osallistutaan aktiivisesti maakunnallisiin kehittämishankkeisiin mm. tukitoimia oppilaiden kouluun kiinnittymiseen ja koulunkäyntikykyyn sekä koulukiusaamisen ehkäisevään toimintaan.

Puolankajärven koulu on mukana Kajaanin hallinnoimassa Suomen harrastamisen mallin kerhohankkeessa, jolla pyritään takaamaan jokaiselle lapselle ja nuorelle yksi mieleinen maksuton harrastus koulupäivän jälkeen. Kerhoja 7 erilaista.

Yrittäjäkasvatusta harjoitellaan käytännössä välituntikahviotoiminnalla.

Tilapäisen suojelun tarpeessa olevien ukrainalaisten koululaisten opetus järjestetään aluksi valmistavan opetuksen opetussuunnitelman mukaisesti, jonka jälkeen siirrytään perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisen opetuksen piiriin.

Suoritteita	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
Oppilasmäärä 20.9.	151	165	164	150	131
Kuljetusoppilaat 20.9.	87	89	81	80	70
Erityiseen tukeen oikeutetut oppilaat %	7,9	8,3	6,1	7,9	7,9
Tuntikehys	440	450,2	450	440	440

Lukiokoulutus

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	76 074	32 272	25 000	76 074	76 074
TOIMINTAKULUT	-537 405	-486 153	-459 383	-537 405	-537 405
TOIMINTAKATE	-461 331	-453 881	-434 383	-461 331	-461 331

Toiminnan kuvaus

Puolangan lukio toteuttaa lukion opetussuunnitelman mukaista yleislinjan lukiokoulutusta. Lukiokoulutuksen tarkoituksena on antaa opiskelijalle valmiudet aloittaa opiskelu yliopistossa, ammattikorkeakoulussa ja lukion oppimäärään perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa. Koulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi.

Toiminta talousarviovuonna

Lukiossa järjestettävä opetus on laadukasta pätevän henkilöstön ja pienten ryhmäkokojen myötä. Kaikki pakolliset opintojaksot järjestetään lähiopetuksessa ja alle 3 opiskelijan opintojaksot yhteistyössä Paltamon ja Suomussalmen ja Vaalan lukion kanssa.

Lukiokoulutuksen oppimisen tuen kehittämiseksi on haettu OKM:stä hankerahaa, hanke on 1½ vuotta ja se päättyy 31.12.2025. Hankkeen nimi, tukea lukiolaisen oppimispolulle.

Toisen asteen oppilaitoksen olemassaolo lisää kunnan vetovoimaisuutta, joten lukion kehittämiseen ja markkinointiin panostetaan edelleen. Tavoitteena on lisätä muualta tulevien opiskelijoiden määrää. Lukion markkinointiin on tehty lukion omat nettisivut, joilla lisätään näkyvyyttä somemarkkinoinnin avulla ja tehdään kohdennettua markkinointia lähilukioihin. Markkinoinnissa korostetaan laadukasta opetusta, ajantasaista teknologiaa, monipuolista ja laajaa tieto- ja viestintätekniisten laitteiden ja järjestelmien käyttöä, henkilökohtaista ohjausta, sekä opiskelijoille tarjottavia etuja kuten edulliset asunnot, autokoulu, kuntosalikortti sekä kansalaisopiston kausikortti.

Lukio hyväksyy opiskelijoiksi myös ulkomaisia nuoria, mikäli heidän kielitaitonsa on riittävä suomenkielisiin lukio-opintoihin. Talousarviovuonna pyritään saamaan lisää (5–8) kansainvälisiä opiskelijoita. Yhteistyökumppanina toimii Finest Future Oy.

Suoritteita	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
Opiskelijamäärä 20.9.	30	24	28	30	30
Opintonsa keskeyttäneet opisk.	0	1	2	0	0
Valtionosuuden yksikköhinta	22 340	20 651	20 651	22 340	22 340

Kansalaisopisto

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	19 500	21 514	21 500	19 500	19 500
TOIMINTAKULUT	-180 167	-178 521	-173 612	-180 167	-180 167
TOIMINTAKATE	-160 667	-157 007	-152 112	-160 667	-160 667

Toiminnan kuvaus

Puolangan kansalaisopisto järjestää koulutusta, joka painottuu taideaineiden, käden taitojen ja terveyttä edistävän liikunnan opetukseen. Opisto järjestää lisäksi kuntalaisten tarpeista lähteviä ajankohtaisia koulutuksia, joiden tavoitteena on osallistuva ja aktiivinen kansalainen.

Kansalaisopisto tuottaa vapaan sivistystyölain edellyttämiä opinto- ja harrastusmahdollisuuksia eri-ikäisille. Tavoitteena on osallistujapohjan laajentaminen ja koulutustarjonnan suuntaaminen erityisesti eläkeläisille, työttömille, maahanmuuttajille ja perusvalmiuksia vailla oleville. Kansalaisopisto pitää osaltaan yllä kunnan elinvoimaisuutta. Kansalaisopiston 58. toimintavuosi käynnistyy syksyllä 2025.

Toiminta talousarviovuonna

Vakiinnutetaan opetustuntimäärä. Haetaan opintoseteliavustusta, joka jaetaan avustuksina kohderyhmän kurssilaisille. Kurssipalautteiden perusteella kehitetään toimintaa. Tarjotaan Ikääntyvien yliopiston verkkoluentoja maksutta kuntalaisille.

Suoritteita	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
Opiskelijoita	350	371	400	350	350
Valtionosuustuntimäärä	2321	2 681	2311	2321	2321
Toteutunut tuntimäärä	3 500	3 868	3 800	3 800	1740
Valtionosuustunnin laskennallinen hinta	100,48	93,04	95,17	100,48	100,48

Nuorisotyö

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	2 300	3 236	2 500	2 300	2 300
TOIMINTAKULUT	-111 097	-126 763	-161 129	-111 097	- 111 097
TOIMINTAKATE	-108 797	-123 527	-158 629	- 108 797	-108 797

Toiminnan kuvaus

Nuorisotoimi vastaa kunnan nuorisotyöstä ja parantaa nuorten elinoloja sekä vaikuttamismahdollisuuksia. Se ylläpitää toimintaa nuorille ja tukee nuorten omaa toimintaa sekä osallisuutta. Tavoitteena on parantaa nuorisotoimen palveluja ja vuorovaikutusta eri yhteistyötahojen kanssa. Monialainen yhteistyöryhmä, nuorten ohjaus ja palveluverkosto, kokoontuu useita kertoja vuodessa lapsia ja nuoria koskevien asioiden äärelle, muun muassa ennaltaehkäisevän työn näkökulmasta.

Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa nuoria, jotka ovat joko palveluiden ulkopuolella tai tarvitsevat tukipalveluista huolimatta rinnalla kulkemista ja ohjausta. Ohjauksen avulla lisätään nuoren valmiuksia koulutukseen tai työelämään kiinnittymiseen elämäntaitojen vahvistamisen ja yksilöllisten haasteiden ratkaisemisen kautta.

Toiminta talousarviovuonna

Nuorisotalo on avoinna säännöllisesti vastaten nuorten vapaa-ajanvieton kysyntään.

Nuorisotyöntekijä tekee yhteistyötä koulun kanssa mahdollisimman monen nuoren tavoittamiseksi ja nuorten kiinnostusten kohteiden kartoittamiseksi. Nuorisotalotoimintaa kehitetään ja nuoria osallistetaan nuorten vapaa-ajanvietto mahdollisuuksien parantamiseksi. Kainuun kuntien välistä yhteistyötä lisätään.

Nuorisotoimi järjestää kesäleirejä sekä retkiä lapsille ja nuorille. Kannustamme nuorisotalolla kävijöitä ilmaisulliseen rohkeuteen mm. teatterin ja laulun kautta. Pieniä koululaisia kannustamme lautapeliin pelaamiseen, minkä lisäksi tulemme järjestämään erilaisia kilpailuja nuorisotalon kävijöille, kannustaen heitä aktiivisuuteen ja oma-aloitteellisuuteen.

Nuorisotoimi järjestää Miljoonat mielessä- nuorten yrittäjyystapahtuman yhdessä Oulujärvi Leaderin nuorisajaoston, Kainuun 4H:n ja Pro Yritys Nyt-hankkeen kanssa. Tapahtuma toteutetaan koulun liikuntasalissa ja se on tarkoitettu peruskoulun 7. – lukio ikäisiin saakka.

Nuorisovaltuusto tuo nuorten ääntä kuuluville kunnassa ja on myös aktiivinen kunnan nuorille suunnatun toiminnan kehittämisessä. Kunnan nuorilla on edustus Kainuun hyvinvointialueen nuorisovaltuusto Alussa ja Oulujärvi Leaderin nuorisajaostossa.

Uusi nuorisovaltuusto aloitti toiminnan syyskaudella 2023. Nuorisovaltuusto on pyrkinyt aktiivisesti kehittämään nuorten harrastusmahdollisuuksia, mm. tekemällä kyselyjä seuraavista teemoista: Puolangan kansalaisopiston tunnettavuus ja nuoria kiinnostava kurssitarjonta ja nuorten toiveet

nuorisotalon piha-alueen toimintojen kehittämiseen. Lisäksi on tehty koululaisille kysely taloudelliseen hyväksikäyttöön liittyvistä asioista ja huolista.

Etsivä nuorisotyö kehittää edelleen yhteistyötä ja toimintamuotoja koulun ja nuorisotyöntekijän kanssa. Etsivä nuorisotyöntekijä jalkautuu ja tekee itseänsä näkyväksi koululla ja nuorisotiloilla. Lisätään vanhempainiltojen ja Wilman kautta näkyvyyttä nuorten vanhempiin

Suoritteita	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
Nuorisotyön asiakaskäynnit	4 300	4 500	3 900	4 000	4 000
Nuorisotilan aukiolokerrat	130	141	130	130	130
Henkilöstö	1,5	2	1,5	1,5	1,5
Etsivä nuorisotyö: asiakkaat	12	15	15	12	12
Etsivä nuorisotyö: Eteenpäin ohjatut	5	7	5	5	5

Liikunta

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	13 000	18 395	13 000	13 000	13 000
TOIMINTAKULUT	-141 225	-126 960	-148 565	-141 225	-141 225
TOIMINTAKATE	-128 225	-108 565	-135 565	-128 225	-128 225

Toiminnan kuvaus

Liikuntatoimi tuottaa ja kehittää kuntalaisten tarvitsemia liikuntapalveluja ja toimintoja sekä ylläpitää puitteita liikunnan harrastamiselle. Liikunnan avulla edistetään kuntalaisten hyvinvointia sekä pidetään yllä kunnan elinvoimaisuutta. Liikuntaseurojen toimintaedellytyksiä tuetaan ja parannetaan sekä järjestetään koulutusta toiminnan aktivoimiseksi. Tehdään yhteistyötä eri liikuntatoimijoiden kanssa.

Kuntalaisia aktivoidaan terveys- ja harrasteliikuntaan. Valtakunnallisia liikuntateemoja hyödynnetään toiminnan järjestämisessä ja markkinoinnissa.

Toiminta talousarviovuonna

Honka Areenalla tullaan järjestämään useampi luistelutapahtuma ja jääkiekkoturnaus yhdessä lähikuntien kanssa. Kehitetään Honkavaaran ulkoilualueen ja reittien käyttöä monipuolisemmaksi mm. muuttamalla osa talvireiteistä yhteiskäyttöön, unohtamatta hiihtokilpailuja.

Luonnon tarjoamia liikuntamahdollisuuksia tuodaan esiin ohjaamalla kuntalaisia lähiluontoon ja luontoliikunnan pariin. Innostetaan ja opastetaan kuntalaisia uusien liikuntapaikkojen käyttömahdollisuuksiin ja ollaan aktiivisessa vuorovaikutuksessa eri käyttäjäryhmien kanssa. Kuullaan kuntalaisia laaditulla liikuntapaikka- ja ulkoilureitti kyselyllä. Vastataan Mäntykodin allasosaston käyttökustannuksista sopimusten mukaan. Uusi liikuntapiha koulukeskuksessa on valmis. Ohjattua toimintaa järjestetään kaikenikäisille.

Suoritteita	TA 2025	TP 2023
Lasten ja nuorten määrä liikuntakerhoissa	170	180
Kuntosalin käyntikerrat	2 600	2 500
Kunto- ja terveysliikuntavuorot tuntimäärä/vko	48	-

Kirjasto

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	1 700	1 733	1 500	1 700	1 700
TOIMINTAKULUT	-105 365	-96 834	-102 912	-105 365	-105 365
TOIMINTAKATE	-103 665	-95 101	-101 412	-103 665	-103 665

Toiminnan kuvaus

Kirjasto tarjoaa asiakkailleen monipuoliset kokoelmat lukuharrastuksen edistämiseksi ja kuntalaisten opiskelun tueksi sekä tarjoaa kattavat kirjaston verkkopalvelut. Kirjastopalveluja tuottaa ammattitaitoinen henkilöstö.

Laadukkailla kuntalaisten tarpeita vastaavilla kirjastopalveluilla luodaan hyvinvointia, iloa, elämyksiä ja tietoa kaikenikäisille. Niillä kunta vahvistaa omaa kulttuurista perustaansa ja ennaltaehkäisee tiedollista ja muuta syrjäytymistä.

Toiminta talousarviovuonna

Kirjaston hyvä palvelutaso pidetään yhä edelleen ja omatoimikirjasto laajentaa mahdollisuutta käyttää palveluita. Kirjasto on mukana Kainuun, Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan kirjastojen Pohjoisen e-kirjaston aineiston hankinnassa, koulutuksissa ja tapahtumissa.

Kirjasto järjestää pienimuotoisia kulttuuritapahtumia yhteistyökumppaneiden kanssa. Tarjotaan digiopastusta. Vapaaehtoistyönä jatketaan lukukummitoimintaa vanhusten palveluyksiköissä, kirjaston toimiessa linkkinä kummien ja yksiköiden välillä.

Suoritteita	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
Lainat / asukas	12	10,61	12	12	12
Kustannus € / laina	4,1	4,24	4,1	4,1	4,1
Käynnit / asukas	8,5	9,5	8,5	8,5	8,5

Kulttuuri

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	200	4 000		200	200
TOIMINTAKULUT	-13 740	-32 111	-15 700	-13 740	-13 740
TOIMINTAKATE	-13 540	-28 111	-15 700	-13 540	- 13 540

Toiminnan kuvaus

Puolangan kunnan kulttuuritoimen tavoitteena on järjestää kulttuuritoimintaa ja -palveluja kuntalaisille, kesäasukkaille ja matkailijoille yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kulttuuripalvelut lisäävät viihtyvyyttä ja antavat myönteisen kuvan kulttuuria ja taidetta arvostavasta paikkakunnasta.

Kulttuuritoimen tehtävänä on kulttuuritoiminnan ja -tapahtumien ideointi ja järjestäminen. Kulttuuritoimen tavoitteena on vahvistaa puolankalaista identiteettiä. Kulttuuri lisää kunnan houkuttelevuutta. Yhteistyötä tehdään kolmannen sektorin sekä Kainuun kuntien kanssa (mm. Kaikukortti).

Toiminta talousarviovuonna

Kulttuuritoimi on mukana tapahtumien järjestämisessä tapahtumakoordinaattorin työpanoksella yhdessä kolmannen sektorin kanssa. Uutta liikuntahallia ja katettua jäätä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan entistä laajemmin myös kulttuuritapahtumien osalta.

Elokuvatoiminta Puolankajärven koulun auditoriossa on säännöllistä. Puolanka-Pirtti on avoinna kesälomakaudella, Kainuun museoviikolla järjestetään jälleen perinteinen Museopäivä. Kainuun Musiikkiopiston opetus sisältyy kulttuuritoimen menoihin. Kulttuuritoimijoita avustetaan edelleen.

Tekninen toimiala

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova.

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	2 680 354	2 964 279	2 628 700	2 680 354	2 680 354
TOIMINTAKULUT	-3 703 512	-3 845 895	-3 516 012	-3 703 512	-3 703 512
TOIMINTAKATE	- 1 023 158	-881 616	- 887 312	- 1 023 158	- 1 023 158

Toiminnan kuvaus

Tekninen lautakunta vastaa kunnan toimesta tapahtuvasta rakentamisesta, maa-, metsä- ja rakennuskiinteistöjen sekä liikelaitosten kunnossapito- ja käyttötehtävistä, tiehallinnosta, väestönsuojelusta, liikenneturvallisuudesta, jätehuollosta, rakennusvalvonnasta, ympäristönsuojelusta sekä ruokahuollosta ja siivouksesta.

Strategiasta johdetut toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Toimenpide 2025	Mittari/tavoite 2025	Tavoitetila 2026
Monipaikkaisuuden edistäminen	Valokuituverkon rakentaminen aloitettu	Valokuituverkko taajamaan toteutunut	Valokuituverkko taajamaan toteutunut kaikilta osin
Hallittu tuulivoimarakentaminen alkaa	Tuulivoimapuistojen kaavoituksen edistäminen	Ensimmäinen tuulivoimakaava on hyväksytty	Rakenteilla/valmisteilla vähintään kaksi tuulivoimapuistoa
Monipaikkaisuuden edistäminen	Vapaa-ajan asuntojen muuttaminen vakituisiksi asunnoiksi	Myönnetty rakennusluvut (5 kpl) käyttötarkoituksen muutokseen	Rakenteilla/valmisteilla vähintään kaksi tuulivoimapuistoa

Teknisten palveluiden hallinto

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	1 000	2 981	1 500	1 000	1 000
TOIMINTAKULUT	-296 890	-283 009	-286 075	-296 890	-296 890
TOIMINTAKATE	-295 890	-283 028	-284 575	-295 890	-295 890

Toiminnan kuvaus

Hallinnon tehtävänä ja tavoitteena on laatia taloudelliset ja valtuuston hyväksymän strategian ja talousarvion mukaiset toimintasuunnitelmat. Hallinnon tulee varmistaa myös riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.

Kunnassa valmiussuunnitelmat ja evakuointisuunnitelmat päivitetään säännöllisesti. Väestönsuojien varusteet tarkistetaan ja täydennetään säännöllisesti.

Toiminta talousarviovuonna

- Henkilökunnan kouluttaminen
- Varageneraattorin kytkentäpaikka lisätään ja olemassa olevien toiminta tarkistetaan

Lupa ja valvonta

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	23 064	19 952	30 000	23 064	23 064
TOIMINTAKULUT	-86 864	-104 141	-110 886	-86 864	-86 864
TOIMINTAKATE	-63 800	-84 189	- 80 886	-63 800	-63 800

Toiminnan kuvaus

Kunnan lupavalvonnan tehtävänä on ympäristön ja rakentamisen ohjaus, neuvonta ja valvonta. Tavoitteena on kuntakuvan ja -ympäristön sekä rakentamisen laadun parantaminen.

Toiminta talousarviovuonna

- Lupavalvonnan henkilöstön kouluttaminen.
- Rakennusjärjestyksen ja hinnaston päivittäminen.
- Kaavakartta-aineiston julkaisu kunnan kotisivujen kautta verkkopalveluna
- Kiinteistörekisterin päivitys
- Vesi- ja viemäriverkoston kartta-aineiston päivitys
- Ympäristölupien uusiminen

Liikenneväylät ja yleiset alueet

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	34 500	86 812	40 200	34 500	34 500
TOIMINTAKULUT	-488 006	-494 258	-443 464	-488 006	-488 006
TOIMINTAKATE	-453 506	-407 445	-403 264	-453 506	-453 506

Toiminnan kuvaus

Tekninen lautakunta vastaa kunnan kaavateiden, yleisten alueiden sekä urheilu- ja liikuntapaikkojen rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuustyötä tehdään yhteistyössä Kainuun kuntien ja ELY-keskuksen kanssa. Liikenneturvallisuustyö on liikenneturvallisuuden kehittämistä, kuntalaisten neuvontaa ja ohjaamista mm. erilaisissa tapahtumissa. Työ on kunnassa järjestettävää itsenäistä toimintaa, jonka vetäjänä toimii oma työryhmä.

Toiminta talousarviovuonna

- Kevyen liikenteen kulkureittien parantaminen ja merkkäminen
- Juoksuradan perusparannuksen uudelleen kilpailutus ja toteutus
- Nuorisotalon piha-alueen kunnostaminen
- Urheilukampus alueen kehittäminen

Tilapalvelut

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	1 284 862	1 228 905	1 214 000	1 284 862	1 284 862
TOIMINTAKULUT	-650 239	-664 712	-558 184	-650 239	-650 239
TOIMINTAKATE	634 623	564 194	655 816	634 623	634 623

Toiminnan kuvaus

Tilapalveluiden tehtävänä on hallinnoida ja vuokrata omistamiaan kiinteistöjä sekä rakennuksia kunnan ja muiden tarpeisiin. Tilapalvelut vastaavat niiden isännöinnistä, teknisestä isännöinnistä ja muiden palveluiden järjestämisestä, joko sisäisenä ostopalveluna tai ulkoisten toimijoiden kautta.

Toiminta talousarviovuonna

- Tyhjien tilojen hyödyntäminen kuntalaisille aktiiviseen käyttöön
- Kiinteistöjen PTS suunnitelmien päivitys

Siivouspalvelut

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	137 600	147 750	130 000	137 600	137 600
TOIMINTAKULUT	-282 002	-345 552	-294 633	-282 002	-282 002
TOIMINTAKATE	-144 402	-197 802	-164 633	-144 402	-144 402

Toiminnan kuvaus

Siivouspalvelut toteuttaa laadukkaasti ja tehokkaasti tilojen käyttötarkoituksen mukaan määriteltyjen ja sovittujen puhtaustasojen mukaisen siivouspalvelun siivottaviin kohteisiin ammattitaitoisesti ja asiakaslähtöisesti. Siivouspalvelut tuotetaan sisäisenä ostopalveluna tai ulkoisena ostopalveluna.

Toiminta talousarviovuonna

- Uusien menetelmien ja laitteiden hyödyntäminen
- Palvelusopimuksien päivittäminen hinnastojen osalta

Maa- ja metsätilat

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	171 500	183 735	171 500	171 500	171 500
TOIMINTAKULUT	-30 500	-31 517	-44 480	-30 500	-30 500
TOIMINTAKATE	141 000	152 218	127 020	141 000	141 000

Toiminnan kuvaus

Toiminta-ajatuksena on saada metsäomaisuudesta maksimituotto kestävän kehityksen hoitomenetelmillä.

Metsätalouden tuottotavoite talousarviovuodelle 2025 on 140 000 euroa.

Vesi- ja lämpölaitokset ja muut myytävät palvelut

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	1 027 828	1 292 096	1 041 500	1 027 828	1 027 828
TOIMINTAKULUT	-1 846 560	-1 890 516	-1 755 989	-1 846 560	-1 846 560
TOIMINTAKATE	-818 732	-598 240	-714 489	-818 732	-818 732

Toiminnan kuvaus

Tekninen lautakunta vastaa kunnan omistamien vesi- ja viemärlaitosten verkostojen rakentamisesta, käytöstä ja kunnossapidosta. Samoin lautakunta vastaa vesihuoltolain mukaisesti kunnan alueen vesihuollon kehittämisestä. Kunta myy ostamansa tukkulämmön omistamansa verkoston kautta.

Tämä kohta sisältää myös kaikki myytävät tuotantopalvelut, joissa mukana suurin osa teknisen lautakunnan henkilöstökuluista. Myytäviä tuotantoyksiköitä ovat kiinteistötekniikka, kiinteistöhuolto, mittaus- ja suunnittelu.

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos on eriytetty kirjanpidossa laskennallisesti. Siitä laaditaan oma tuloslaskelma ja tase.

Toiminta talousarviovuonna

- Verkostojen vuosittaiset ylläpitokorjaukset
- Jätevesilaitoksen ohjaamon uusiminen
- Vesi- ja lämpölukemisen ja -laskutuksen automatisoinnin kilpailutus
- Jätevesipumppaamojen kunnostus suunnitelman mukaisesti

Kunnan varikko

	TA 2025	TP 2023	TA 2024	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT		2 046			
TOIMINTAKULUT	-22 450	-32 190	-22 300	-22 450	-22 450
TOIMINTAKATE	-22 450	-30 144	-22 300	-22 450	-22 450

Toiminnan kuvaus

Kunnan varikon toimintaan kuuluu keskusvarasto ja kalusto.

Toiminta talousarviovuonna

- Varastoinnin kehittäminen ja inventointi
- Varasto-ostojen järjeistäminen ja keskittäminen suoraan töille, sekä investoinneille
- Uusien tilojen selvittäminen

Investointiosa

Investointiosa on sitova investoinnin nettotasolla sitovuustaulukon pääkohteiden tasolla.

Investoinnit projekteittain

	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kiinteistöjen hankinta ja myynti	0	0	0
Maa-alueiden myynnit	-50 000	-50 000	-50 000
Maa-alueiden ostot	50 000	50 000	50 000
Kaavatiet, puistot ja muut yleiset alueet	115 000	100 000	50 000
Liikenneväylät ja yleiset alueet	100 000	50 000	50 000
Liikunnallinen piha		50 000	
Koirapuiston kehittäminen	15 000		
Kunnallistekniikka	165 000	155 000	125 000
Vesi- ja viemäriverkon saneeraus	80 000	55 000	25 000
Kaukolämpöverkon saneeraus	50 000	100 000	100 000
Jäteveden puhdistamo kuivausruuvin peruskorjaus	35 000		
Kiinteistöt	150 000	360 000	270 000
Kirjasto		100 000	
Koulun peruskorjaukset	100 000		
Rakennusten korjaaminen		250 000	250 000
Kunnantalon lattiaremontti			20 000
TK lukitusten uusiminen	40 000		
Nuorisotalon pihan kunnostus	10 000	10 000	
Bioterminaali-hanke	460 000		
Teknisen kalustohankinnat	75 000	40 000	20 000

Investointien toteutuminen talousarviovuonna

	Määräraha	Tuloarvio	Sitovuus
INVESTOINTIOSA			
Kiinteistöjen hankinta ja myynti	50 000	50 000	0
Kaavatiet, puistot ja muut yleiset alueet	115 000		115 000
Kunnallistekniikka	165 000		165 000
Kiinteistöt	165 000		165 000
Biotermiinaali	460 000		460 000
Kalusto	75 000		75 000
Yhteensä	1 015 000	50 000	965 000

Kaavatiet, puistot ja muut yleiset alueet

Talousarvio: Kaavateitä varaudutaan peruskorjaamaan ja tarvittaessa päällystämään kirkonkylän alueella. Rakennetaan uusi tieyhteys jätevedenpuhdistamolle. Näiden kohteiden kustannuksiin varataan 115 000 euroa.

Kunnallistekniikka

Talousarvio: Kunnallistekniikan hankintoihin ja investointeihin varataan 165 000 euroa. Investoinneilla kunnostetaan mm. Nurkkalahden varavedenottamon putkiyhteys.

Kiinteistöt

Talousarvio: Koululla tehdään useita pienehköjä remontteja. Nuorisotalon pihan rakentamiseen varataan 10 000 euroa. Yhteensä kiinteistöjen kustannuksiin varataan 160 000 euroa.

Hankkeet

Talousarvio: Toteutetaan biotermiinaali-hankkeen rakentaminen loppuun. Kustannuksiin vuodelle 2025 varataan 460 000 euroa.

Kalusto

Talousarvio: Varaudutaan hankkimaan uutta kalustoa 75 000 euron edestä.

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVION YHTEENVETO			
	Sitovuus ¹⁾	Määrärahat	Tuloarviot
Käyttötalousosa			
Vaalit	N	15 202	5 080
Tarkastustoiminta	N	18 600	
Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	N	3 011 878	643 254
Sivistystoimiala	N	4 851 322	188 924
Tekninen toimiala	N	3 703 512	2 680 354
Tuloslaskelmaosa			
Verotulot	B		5 156 000
Valtionosuudet	B		4 476 305
Korkotulot	B		
Muut rahoitustulot	B		5 000
Korkomenot	B	103 813	
Muut rahoitusmenot	B	6 000	
Satunnaiset erät	B		
Investointiosa			
Kiinteistöjen hankinta ja myynti	B	50 000	50 000
Kaavatiet, puistot ja muut yleiset alueet	N	115 000	
Kunnallistekniikka	N	165 000	
Kiinteistöt	N	165 000	
Biotermiinaali	N	460 000	
Kalusto	N	75 000	
Rahoitusosa			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	B		
Antolainasaamisten vähennys	B		
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		2 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	931 296	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N	300 000	
Oman pääoman muutokset	B		768 704
Vaikutus maksuvalmiuteen			1 248 295
Talousarvion loppusumma		13 971 623	17 221 916

1) N= sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio. | B= bruttomääräraha/-tuloarvio

Taulukon luvut pohjautuvat taloussuunnittelu- ja raportointijärjestelmään.